

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ»**

Галузь знань — 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність — 051 «Економіка»
Освітньо-наукова програма — «Економіка»

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Компонент освітньої програми:	вибірковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	5 кредити / 150 годин
Семестр	4-й
Форма контролю	Іспит
Мова викладання	українська
<p align="center">Профайл викладача</p> 	<p>Юхименко Петро Іванович Посада: професор кафедри економіки та економічної теорії Вчене звання: професор Науковий ступінь: доктор економічних наук Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), ауд. (кафедра економіки та економічної теорії). E-mail: p0504684000@gmail.com Зв'язок з викладачем: відповідно до графіку консультацій https://sites.google.com/view/econombc/структура-факультету/кафедра-економіки?authuser=0</p>
Опис дисципліни	Інституціональний аналіз економічного розвитку спрямований на розкриття витоків, генези та розвитку теоретико-методологічних основ інституційної економічної теорії у складі основних дослідних програм – традиційного та нового інституціоналізму, їх структури та аналітичного інструментарію; розкриття сутності інституцій як базового елементу інституційного аналізу економічного розвитку; ознайомлення аспірантів із інструментарієм інституційно-еволюційного аналізу процесів економічного розвитку; розкриття його дослідного потенціалу у науковому пізнанні змісту та механізмів інституційних змін, визначенні траєкторії та суперечностей сучасного економічного розвитку, шляхів подолання інституційних пасток і дисфункцій трансформаційної економіки.
Передумови для	Навчальна дисципліна «Інституціональний аналіз

вивчення дисципліни	економічного розвитку» передбачає знання з таких дисциплін як: «Основи економічної теорії», «Мікроекономіка та макроекономіка», «Сучасні економічні теорії».
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Інституціональний аналіз економічного розвитку» є оволодіння аспірантами знанням концептуально-методологічних засад сучасної інституційної економічної теорії у складі її основних дослідних програм, опанування сучасним інструментарієм інституційно-еволюційного аналізу структури та процесу економічного розвитку для проведення власного наукового дослідження.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дистанційна форма навчання тощо) можуть використані платформи Moodle, ZOOM. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.
Очікувані результати навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати витоки, генезу та основні етапи еволюції теоретико-методологічних основ інституційної економічної теорії; 2. Знати характеристики основних типів наукової раціональності у контексті розвитку інституціональної теорії; 3. Знати зміст та структура основних дослідних програм інституційно-еволюційної економічної теорії у складі традиційного та нового інституціоналізму; 4. Знати структурну організацію сучасної інституціональної теорії у складі її основних напрямів, які репрезентують диференціацію та інтеграцію наукового економічного знання, провідні наукові традиції, які лежать у їх основі; 5. Знати сутність взаємозв'язку між позитивними та нормативними теоретичними поглядами представників інституціоналізму та напрямів сучасної економічної теорії; 6. Знати наукові результати та основні теоретичні здобутки інституційно-еволюційної економічної теорії, напрями їх науково-практичного застосування у дослідженні трансформаційної економіки; 7. Знати економічну теорію нового інституціоналізму: теорію трансакційних витрат, прав власності, економіки права, суспільного вибору. 8. Знати загальнонаукові та специфічні методи економічних досліджень; 9. Знати понятійний та категоріальний апарат, що репрезентує наукові традиції та дослідні програми інституційно-еволюційної економічної теорії; 10. Вміти формувати наукову комунікацію; 11. Мати навички ідентифікації взаємозв'язків та взаємовпливу екологічних, соціальних та інституціональних чинників та визначення їх впливу на забезпечення сталості еколого-соціо-економічних систем; 12. Знати науковий аналітичний, методичний інструментарій, розроблений провідними дослідними програмами традиційного та нового інституціоналізму, для дослідження інституційного розвитку.

	<p>13. Володіти сучасними здобутками філософії сучасної економічної науки, розрізняти ознаки історичних типів наукової раціональності стосовно економічних систем на сучасному етапі;</p> <p>14. Вміти збирати, аналізувати та обробляти науково-аналітичні матеріали, необхідні для розв'язання комплексних економічних завдань реалізації ефективних інституційних змін;</p> <p>15. Вміти обґрунтовувати науково-практичні рекомендації щодо системного аналізу еволюції національної господарської системи і формування наукової концепції розвитку економічної системи на засадах системної інклюзивності в умовах сучасних трансформацій;</p> <p>16. Вміти здійснювати комплексний системний аналіз еволюції економічної та господарської систем з позицій теоретико-методологічних підходів інституціоналістів;</p> <p>17. Вміти давати оцінку сучасній концепції господарського розвитку національної економіки з позицій сучасного інституціоналізму та обґрунтовувати можливість використання основних підходів в процесі формування сучасної економічної та господарської систем України;</p> <p>18. Вміти формулювати професійні задачі в сфері інституційної економіки, здійснювати відбір та проектування ефективних інституцій для подолання інституційних пасток;</p> <p>19. Вміти вести професійну комунікацію з науково-практичної проблематики інституційно-еволюційної економічної теорії;</p> <p>20. Вміти приймати обґрунтовані економічні рішення при аналізі конкретних ситуацій інституційного розвитку економіки.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p><i>Змістовий модуль 1.</i></p> <p>Загальні основи теорії інституціоналізму</p> <p>Тема 1. Теоретико-методологічні витоки інституціональної теорії.</p> <p>Тема 2. Генеза, структура та еволюція дослідної програми традиційного «старого» інституціоналізму.</p> <p>Тема 3. Генеза, структура та еволюція дослідної програми неінституціоналізму.</p> <p>Тема 4. Базові елементи інституційного аналізу економічного розвитку (інститути, інституції).</p> <p>Тема 5. Інституційна структура ринкової економіки (інституціональне середовище, інституційний порядок).</p> <p>Тема 6. Інституціональні умови формування моделі «homo institutus».</p> <p>Тема 7. Інституціональна трансформація економіки України.</p> <p><i>Змістовий модуль 2.</i></p> <p>Форми і категорії інституціональної економіки</p> <p>Тема 8. Економічні інститути і транзакційні витрати в структурі економічного розвитку.</p> <p>Тема 9. Інституціональний аналіз прав власності в структурі економічного розвитку.</p> <p>Тема 10. Економічні організації. Інституціональні основи діяльності фірм.</p> <p>Тема 11. Домогосподарство як інститут ринкової економіки.</p>

	<p>Тема 12. Інституціональні моделі держави як чинника економічного розвитку.</p> <p>Тема 13. Зміст та механізми інституціональних змін в структурі економічного розвитку.</p> <p>Тема 14. Інноваційна економіка та інституціональний устрій її формування в умовах сучасної глобалізації.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Під час лекційних годин використовується: розповідь – оповідна, описова форма розкриття навчального матеріалу; пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу; бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, сутності інституціональної структури економіки сучасних, понять; ілюстрація – для розкриття явищ і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint).</p> <p>Під час практичних занять використовуються: робота в малих групах, мозкові атаки, презентації, метод проектної роботи.</p> <p>При написанні індивідуально-дослідної роботи а також при виконанні самостійної роботи використовується евристичний дослідницький метод.</p>
<p>Політика</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи аспірантів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що аспіранти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Аспіранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбутись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: аспіранти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аузан О. Економіка всього. Які інститути визначають наше життя. К.: Laugus, 2017. 144 с. 2. Інституційно-інформаційна економіка: підручник. А.А. Чухно, П.І. Юхименко, П.М. Леоненко; за ред. А.А. Чухна. К.: Знання, 2008. 700 с. 3. Однорог М.А. Становлення аграрної сфери в умовах інституціонального забезпечення розвитку ринку інновацій: монографія. Київ. Центр учбової літератури, 2020. 486 с. 4. Краус Н.М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія. Київ: Аграр Медіа Груп, 2019. 492 с.

5. Загурський О.М. Конкуреноспроможність аграрного сектору економіки України: інституціональний аспект: монографія. Київ. Університет «Україна», 2015. 455 с.

6. Нельсон Р.Р., Уинтер Дж. Эволюционная теория экономических изменений / пер. с англ. М.: Дело, 2002. 536 с.

7. Stefan Voigt. Institutional Economics. Cambridge, 2019. 306 p.
URL: <https://www.book2look.com/vbook.aspx?id=9781108473248>

8. John Groenewegen, Antoon Spithoven, Anette van den Berg. Institutional Economics. An Introduction. Cambridge, 2019. 393 p.
URL : <file:///C:/Users/User/Downloads/Chapter1textbook.pdf>